

VIETNAM

Metoder kring klimatförändringar gynnar kustbefolkningen i Vietnam

Klimatförändringen har en stor inverkan på Vietnam. Genom ett samarbete mellan den vietnamesiska organisationen Centre for Marine Life Conservation and Community Development (MCD) och Stockholms universitet identifieras och sprids lösningar som gör det möjligt för människor i utsatta kustområden att klara av effekterna av klimatförändringen.

”Vi kan inte bara fortsätta att göra saker på det sätt vi gjorde tidigare; vi måste bli mer förebyggande. Vi måste bli mer medvetna om ekologiska risker. Om vi behandlar naturen väl kommer det att gynna oss.”

Det säger Nguyen Thu Hue, grundare och ledare/Executive Director vid Centre for Marine Life Conservation and Community Development, MCD. Hon betonar att Vietnam ligger i en region som påverkas mycket av den pågående klimatförändringen.

Fakta som att havsytan stiger – de senaste 15 åren har den stigit nästan 13 centimeter – påverkar produktionen av ris vid de kustnära provinserna. Upp till 30 procent av Vietnams

odlingsbara jord drabbas av saltinträngning och översvämningar. Koraller och fisk samt räkor får sjukdomar.

För fiskaren och odlaren Le Van Thanh är förändringarna påtagliga. Han har arbetat med fiskodling och vattenbruk i kommunen Phu Long i norra Vietnam sedan 1990.

”Somrarna har blivit varmare och vintrarna längre. Stormar har blivit vanligare, vilket översvämmer vattensystemen och vallar som skyddar mot havsnivån,” säger han.

Fram till år 2000 hade Le Van Thanh cirka 100 kilo naturräkor per hektar vatten. Idag är siffran cirka 30 kilo.

Det är här MCD och Stockholms universitet

Le Van Thanh anslöt sig till projektet direkt när det började 2011 och tillsammans med sex andra familjer provade han nya former av fiskodling.

FOTO: TA MINH DUC

kommer in. Nguyen Thu Hue beskriver organisationen som en länk mellan lokalbefolkning, beslutsfattare, opinionsbildare och forskare.

”Vi fungerar som kontakten, katalysatorn. Vi låter folk diskutera, skapa innovationer och hitta lösningar själva,” säger hon.

Michael Tedengren, docent i systemekologi vid Stockholms universitet berättar att samarbetet med MCD har nått en punkt där de behöver gå från ”att veta” till ”att göra”:

”Vi har samlat information om vattenkvalitet, livsförhållande och påfrestningar på miljön. Nu kan vi se på lösningar, som förändringar i hur vattenbruk bedrivs, hur man tänker vid inrättandet av marina nationalparker och resurser kring fisk och fiske.”

Forskarna ger råd som att odla flera arter fisk och räkor. Le Van Than anslöt sig till projektet direkt när det började 2011 och tillsammans med sex andra familjer provade han nya former av fiskodling. De började odla flera olika arter i samma vatten; skaldjur som sugpo-räkor och krabbor, fiskarter som tilapia och abborre. De började med växelbruk och förlängde odlingen över hela året.

Första året innebar besvärliga omställningar; dammar och kärr behövde organiseras om, växtlighet fick inte huggas ned, havsbotten fick inte påverkas. Thanh och hans kollegor i arbetsgruppen var skeptiska, men efter ett år visade odlingen goda resultat.

De svenska forskarna bidrar med viktig kunskap till lokalsamhällena, men lärandet är dubbelriktat:

FOTO: TA MINH DUC

”Vi lär oss väldigt mycket av att jobba med vietnameser i Vietnam. Vi får hela tiden ny kunskap.”

/MICHAEL TEDENGREN

”Vi lär oss väldigt mycket av att jobba med vietnameser i Vietnam. Vi får hela tiden ny kunskap,” säger Michael Tedengren.

Även MCD är angelägna om att ta tillvara på de kunskaper och erfarenheter som finns hos lokalbefolkningen – delaktigheten är också viktig för att förändringarna ska bli bestående. En av Nguyen Thu Hues lärdomar är betydelsen av de små framstegen. För att kunna genomföra förändringar för miljontals människor måste man kunna visa upp de små framgångarna för att sedan skala upp.

Nu när Sida fasar ut sitt stöd finns flera idéer om fortsatt samarbete, som att utvidga arbetet regionalt och inkludera Myanmar och Kam-bodja. Det vetenskapliga arbetet fortsätter också och projektet har genererat ett tiotal master-arbeten. Fem forskare från de båda länderna arbetar också med material från projektet för sina doktorsavhandlingar.

FAKTA

SAMARBETSPARTNERS

Centre for Marinelife Conservation and Community Development (MCD) och Institutionen för ekologi, miljö och botanik vid Stockholms universitet.

TOTAL KOSTNAD	PARTNERS BIDRAG
9 770 000 SEK	3 200 000 SEK

SIDAS BIDRAG	TIDSRAM
6 500 000 SEK	2011–2013

RESULTAT

■ Medlemmar från de lokala samhällena har fått ökad förståelse och kunskap om miljöförändringar och alternativa försörjningsmetoder.

■ Presentationer, som beskriver hur korallreven vid Cat Ba har påverkats av klimatförändringar, har tagits fram. Dessa är bland annat baserade på rapporter från svenska forskare.

■ Lokala beslutsfattare diskuterar möjliga skydds-åtgärder av korallreven.

■ Alternativa försörjningsmöjligheter har introducerats i Phu Long kommun från en tidigare provad modell i Giao Xuan och Nam Phu kommun.

■ Ett memorandum of understanding har skrivits under mellan två biosfärområden, Cat Ba och Red River Delta – ett ”Biosfär Område Nätverk”.

■ Ett samarbete fortsätter genom utbyte mellan studenter i Vietnam och Sverige.

■ SU och MCD har tillsammans startat ett företagsprojekt kallat Ecolife som marknadsför lokal ekoturism för att skapa ytterligare inkomster och miljöanpassade möjligheter till försörjning.

■ Giao Xuan kommuns lokala ekoturism har uppgrederats till ett ekoturism kooperativ, som är juridiskt erkänt, med 25 huvudmedlemmar och ytterligare 45 medlemmar. Giao Xuan ekoturism kooperativ har även blivit samarbetspartner med Ecolife.